

THACHSA

INFORMATIEBLAD
IVN
AFDELING
SÚDWESTHOEKE
JAARGANG 27 * LENTE 2016

Voorzitter	Marten Wesselijs, Coenderssingel 2 8564 HE Ruigahuizen	0514-603331
Secretaris/ Webmaster	Anne Froukje Schotanus afvanderwoude2@gmail.com	0514-571993
Bestuurslid	De Flechtreed 29, 8567 KC Oudemirdum Ria Brouwer, ria2.brouwer@planet.nl	0514-593606
Bestuurslid	Wytlanpad 2/B 8574 TB, Bakhuizen Rinnert Foekema, sfoekema@hotmail.com	0515-543047
Penningmeester + ledenadm.	Dwarsnoard 55, 8711 AR Workum Jacob Wijma, Buren 20, 8756 JP Piaam jacobenmarti@gmx.net	0515-231140

Coördinatoren van de werkgroepen:

Wilde Planten jeugd	Tefka du Pon, tefkadupon@gmail.com Goasse Hvlkema, goasse@hotmail.com St. Odulphusstraat 26, 8574 SW Bakhuizen	0514-581781
Publiciteit Sneek	Ria Brouwer (zie bestuur) Ger Bosklopper g.w.bosklopper@home.nl	
Vlinders	Wybren Siemensma, Heerenhoogweg 60, 8563 AL Wyckel	0514-603106
Vogels (2016)	Sytse Bouwhuis josbouwhuis@hotmail.com	0514-602230
Heemtuin Gaasterlandse Natuurweek	Vacant Sieger Schotanus, siegerschotanus@gmail.com Wytlanpad 2/B 8574 TB, Bakhuizen	0514-593606

De tekeningen (tenzij anders vermeld) zijn wederom van ©betty schellevis-guldemeester en hebben betrekking op de geneeskundige planten die zowel in deze uitgave alsmede in de Heemtuin onder de aandacht worden gebracht.

Redactie Thachsa Jan Tijsma: Email:	Stiendollen 20, Oudemirdum redactiethachsa@hotmail.com	0514-572006
---	---	-------------

De Thachsa verschijnt twee keer per jaar, in lente en herfst.

THACHSA naam ontleend aan de Indo-Germaanse taal, waarin het woord 'bouwen' betekent.
Het woord das is hiervan afgeleid.

INLEVERDATUM KOPIJ VOLGENDE THACHSA V66R 1 NOVEMBER

Lidmaatschap

Lidmaatschap IVN € 20,00 - Huisgenootleden € 7,50 - Donateurs minimaal € 12,50
IBAN nummer: NL 91 RABO 0349 508 429 t.n.v. IVN Súdwesthoeke.

Van de redactie

An Vessies had al een tijdje geleden kenbaar gemaakt te willen stoppen met de redactie van ons Verenigingsblad en dat werd tijdens de Algemene ledenvergadering op 23 januari jl. nogmaals duidelijk. Wat moet een Verenigingsblad zonder redactie en wat moet u zonder de twee Thachsa's die u per jaar in de bus krijgt? Ik heb me gemeld om de continuïteit voorlopig te garanderen en de taken van An Vessies over te nemen. Bij deze bedank ik An voor de vele jaren

dat zij de Thachsa heeft gevormd en het nieuws over onze IVN Súdwesthoeke in drukvorm aan ons beschikbaar heeft gesteld. Het zag er altijd zeer verzorgd uit en had zo zijn eigen look. Ik ga er mee verder, maar ga ondertussen ook met het bestuur in overleg om na te denken over de toekomst. Verderop in deze Thachsa is er meer over te lezen en daar gaat het ook over de website en de communicatie met de leden. In ieder geval kunnen wij niet zonder input en daarbij kunt u ons natuurlijk helpen. Uw bijdrage aan elke vorm van communicatie is welkom.

Ook in dit voorjaarsnummer kijken we terug op de Algemene Ledenvergadering van begin dit jaar en kijken vooruit naar alles wat wij als vereniging dit jaar te bieden hebben. Natuurlijk is ook de jaarlijkse ledenexcursie weer gepland en die is zeker de moeite waard om mee te gaan. Aandacht is er ook voor het jaar van de kievit en de heemtuin die bijna 25 jaar bestaat en vol staat met geneeskundige kruiden. Er is zelfs een expositie te bezichtigen.

Voor wie er mee aan de slag wil, is er zaterdag 7 mei stekjesruilbeurs in de Heemtuin van Mar en Klif. Een mooi moment om de bloemetjes buiten te zetten.

Een nieuwe lente en een nieuw geluid! Niet alleen op de redactie heeft een wisseling plaatsgevonden, maar ook binnen de werkgroep Sneek heeft Ger Bosklopper de taak van Cécile van der Leest overgenomen en bij de werkgroep wilde planten heeft Tefka du Pon het stokje overgenomen van Joke Venekamp.

U kunt er in dit voorjaarsnummer alles over lezen en er is nog veel meer.

Ik wens u allen veel leesplezier toe en natuurlijk een mooie zomer met veel plezier in landschap en natuur.

Redactie Thachsa,
Jan Tijsma

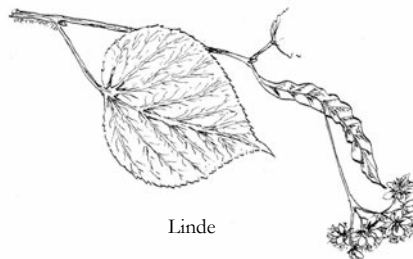
Van de bestuurstafel

Het nieuwe jaar zijn we naar tevredenheid begonnen met de Algemene Ledenvergadering. De opkomst van leden was groter dan andere jaren en dat zal mede komen door de lezing van Jos Hooijmeier. De keuze van eerst een onderwerp in de vorm van de presentatie over de Grutto en daarna de huishoudelijke vergadering lijkt een goede keuze geweest te zijn. Het blijft wel strak plannen maar ook de nazit met hapje en drankje werd goed bezocht. Wat ons betreft een opzet om op door te gaan. Gelukkig werd de opvolging van de redactie van de Thachsa snel geregeld. An nogmaals heel hartelijk bedankt voor de jarenlange inzet om toch steeds maar weer tijdig de Thachsa uit te brengen. Hulde daarvoor en Jan natuurlijk heel veel genoegen toegewenst om met een vernieuwde Thachsa verder te gaan. We zijn heel benieuwd.

Het aantal activiteiten van onze leden gaat goed. Er zijn weer diverse natuurwandelingen en excursie gepland of al geweest. De zondagmiddag boswandeling met Goasse was zelfs heel druk bezocht. Blijkbaar is de zondagmiddag een geschikte middag om veel mensen iets over natuur en/of landschap te bieden. We gaan nadenken over uitbreiding van activiteiten met laag instapniveau op zondagmiddagen. We denken aan bijv. één keer per seizoen en dan een wat langere wandeling van 2-3 uur. Korte cursussen doen het vaak ook beter dan de wat langere en de roofvogelcursus was dan ook snel volgeboekt. Een zangvogelcursus lukte dit seizoen niet maar gaat door naar 2017. Voor een deel is dit wat opgevangen door nieuwe activiteiten van de KNNV. Onze nieuwe “zusterorganisatie” heeft contacten met bibliotheken en in samenwerking daarmee worden lezingen etc. georganiseerd. De eerste in onze regio is Sneek op 6 april en gaat over zangvogels met een mogelijkheid van ochtend veldbezoek. Als IVN-ers zijn we van harte welkom en hoeven geen entree betalen. De KNNV wil graag deze activiteiten samen met IVN-ers organiseren. Hier ligt met name een kans voor de werkgroep Sneek!!

De Turegluur, de IVN mobiele voorlichtingsstand, blijft veel aandacht vragen. De opzet is dat meerdere afdelingen in onze provincie er gebruik van gaan maken en er ook aan mee gaan betalen. Het valt niet mee om daar wat concrete toezeggingen over te krijgen. Dat is wel nodig want de tomeloze enthousiasme van Arnoud moet ook financieel behapbaar blijven en niet alleen door onze afdeling gedragen worden.

We hopen natuurlijk op een hoog slagingspercentage van alle natuurgidsen in spé. In juni krijgen ze hun diploma's en kunnen ze volop aan de slag. Bredere inzet en nieuwe geluiden zijn van harte welkom. Als bestuur staan we daar altijd open voor en willen we waar we kunnen meedenken en ondersteunen zodat we een bloeiende en levendige afdeling blijven.

Linde

Het bestuur,

Verslag van de 30e Algemene Ledenvergadering

IVN afdeling Súdwesthoeke, gehouden op zaterdag 23 januari 2016.

Voorzitter: Marten Wesselius, penningmeester: Jacob Wijnia, secretaris: Anne Froukje Schotanus, bestuurslid PR: Ria Brouwer, bestuurslid: Rinnert Foekema

Aanwezig (inclusief bestuur): 38 leden, huisgenootleden en donateurs.

Bericht van verhindering:

Abel en Franciska Jagersma, Ellen Schotanus, Durk Weijma, Welien Nooitgedagt, Evert Steensma, Henk Folmer, Henk Luyckx, Dieuwke Melchers, ?

Na de inloop met koffie en thee heet Marten gastspreker Jos Hooijmeijer hartelijk welkom. Hij zal ons een uur boeien met het wel en wee van onze nationale vogel de Grutto. Met zijn team volgt hij deze dieren met name in de Zuidwesthoek als onderdeel van het onderzoek voor de universiteit van Groningen. Er worden duizenden beesten geringd met elk een eigen patroon, zodat ze goed zijn terug te vinden en te volgen zijn. Daardoor weten we nu hoe het er voor staat met de grutto. Na een heel sterke achteruitgang lijkt het dat de aantallen enigszins stabiliseren maar de toekomst blijft zorgelijk. En dat voor een vogel waarvan ongeveer 50% in ons land broedt. Voor onze omgeving een zeer informatieve lezing waar we als gidsen ook wat aan hebben.

Na de pauze volgt het huishoudelijk gedeelte.

Het verslag van de 28e en 29e ledenvergadering wordt goedgekeurd.

Werkgroepen

Marten bedankt de mensen van de werkgroepen voor hun bijdragen. De verslagen zijn in de Thachsa te lezen.

Er is nog geen coördinator voor de plantenwerkgroep gevonden. Cécile van der Leest is gestopt als coördinator van werkgroep Sneek en Ger Bosklopper heeft haar taak overgenomen. Cécile bedankt voor je inzet al die jaren.

Een aanvulling op de werkgroepen is de Turegluur, een oude vogelkijkhut, die Arnoud van de Ridder omgebouwd heeft tot promotiekar. Het is de bedoeling dat de Turegluur gedragen wordt door alle afdelingen van Friesland. Dit proefjaar 2015 heeft Arnoud op 13 locaties gestaan. Hij heeft hiervan verslag gedaan in het kader van zijn educatieve project voor de Natuurgidsencursus. Hij overhandigt Marten als eerste dit verslag.

An Vessies heeft aangegeven te stoppen met de redactie van de Thachsa. Jan Tijsma biedt aan dit van haar de komende drie jaar over te nemen. Hij wil ook invulling aan de website op zich nemen. An, je hebt gezorgd voor een prachtig blad, dat er met de tekeningen van Betty uniek uitziet.

Financiën

Jacob deelt het financieel overzicht uit en licht de begroting toe. Na beantwoording van enkele vragen wordt de afrekening en begroting goedgekeurd. Het spaargeld wordt ondergebracht bij de duurzame ASN bank.

Er is een klein tekort in de begroting, maar er is voldoende reserve. Voor de Natuurgidsencursus is er genoeg in kas.

De kascommissie, bestaande uit Arnoud van der Ridder en Wybren Siemensma, verlenen de penningmeester decharge. Jacob wordt heel hartelijk bedankt. De nieuwe kascommissie bestaat uit: Joke Venekamp en Arnoud van der Ridder

Bestuurszaken

Rinnert Foekema is aftredend en herkiesbaar. Er zijn geen tegenkandidaten en hij wordt bij acclamatie herkozen. Komend jaar is Anne Froukje aftredend en niet herkiesbaar. Het zou mooi zijn als er op tijd een nieuwe secretaris gevonden wordt.

De landelijke IVN ledendag is op 16 april in Leiden. De voorzitter roept op om er eens naar toe te gaan omdat het heel leerzaam en leuk kan zijn.

Vanuit het district Fryslân is er een provinciale activiteitendag gepland. Deze heeft als doel meer mensen bekend te maken met de IVN. Datum en uitvoering nog niet bekend. Baukje Miedema en Lina zijn bezig in het kader van de Natuurgidsencursus te onderzoeken hoe we de afdeling bloeiend kunnen houden.

Jubilarissen

Dit jaar zijn er 8 leden 25 jaar lid van het IVN. Ria Brouwer kan een speldje bij Elly Barnhoorn, Wybren Siemensma, Durk Postma en Sytse Bouwhuis opspelden. Henk Luyckx, Welien Nooitgedagt, Janet Visser en Annie Deinum zullen het speldje thuis bezorgd krijgen.

Wijze Uil

Deze erkenning zou dit jaar uitgereikt worden aan Cécile van der Leest. Zij heeft de IVN Súdwesthoeke op heel veel manieren ondersteund o.a. als coördinator van werkgroep Sneek, met het werken met de Natuurkoffer, activiteiten met kinderen en zich in te zetten voor de Natuurgidsencursus. Helaas is Cécile niet aanwezig en zal een van de bestuursleden de Wijze Uil haar thuis overhandigen.

Activiteitenprogramma 2016

Dit jaar is het helaas niet gelukt het programma mondeling en evaluerend af te stemmen met de diverse natuurorganisaties. Het programma 2016 is nu gelijk aan 2016. De roofvogel- en uilencursus vindt eind maart plaats in Mar en Klif. Sytse en Jan beraden zich nog over een zangvogelcursus. Joke vertelt over de voorbereiding van een tentoonstelling over geneeskruiden in de Heemtuin in samenwerking met Mar en Klif. De ledenexcursie wordt besproken op de vergadering van bestuur en coördinatoren. Dit jaar wordt er weer aangesloten bij de landelijke IVN slootjesdag in juni. Onze samenwerking met de golfbaan zal gehandhaafd worden.

Wat verder ter tafel komt

Ronald geeft aan dat de schoonheid van de natuur uitgedragen wordt door IVN, maar dat we ook wel mogen wijzen op de zorgen. Goasse zou de gemeente willen voorlichten over bermbeheer dat goedkoper en beter kan. Hij wil dat IVN Súdwesthoeke dat ondersteunt.

Het bestuur heeft dit bij de Friese Milieu Federatie ter sprake gebracht. Plaatselijk wordt er wel actie ondernomen om de natuur te behouden, zoals bv. in Wyckel en Exmorra. Via dorpsbelangen lijkt mee voor de hand te liggen en meer te bereiken dan via IVN. Peter stelt voor om alle leden etc. die nog geen email adres hebben doorgegeven schriftelijk te benaderen en te wijzen op de meerwaarde daarvan en de mogelijkheden voor automatische afschrijving van de contributie.

Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering af. Het was een boeiende samenkomst met een goede opkomst. Onder het genot van een drankje, hapje en natuurlijk de heerlijke linzensoep van An Vessies werd er nagepraat. Elly weer bedankt voor de voortreffelijke catering.

Anne Froukje Schotanus

Herderstasje

Heeft u uw e-mailadres al even bij de het secretariaat gemeld?
U ontvangt dan ook de Nieuwsbrief?

IVN Stekjesruilbeurs

**zaterdag 7 mei
11.00 – 16.00 uur**

In de heemtuin in Oudemirdum

De heemtuinwerkgroep van het IVN organiseert 7 mei a.s. weer een stekjesruilbeurs in de heemtuin achter Mar en Klif, De Brink 4, in Oudemirdum. Het assortiment waarmee we de dag starten komt uit de heemtuin en uit de tuinen van de leden van de werkgroep.

De stekjes die als ruilmiddel door bezoekers worden ingebracht vormen direct weer een nieuw ruilobject. Het is een ruilbeurs; de opzet is dat er met gesloten beurzen gehandeld wordt.

De heemtuin levert natuurlijk een beperkte sortering planten en we zouden het daarom fijn vinden wanneer deze iets uitgebreid wordt met stekjes van andere IVN-ers. Het gaat ons dan vooral om wilde planten, maar gekweekte planten zijn ook welkom.

De stekjes, plantjes en uitkiemende zaden kunnen op 7 mei in de heemtuin afgegeven worden en natuurlijk kunt u dan ook weer iets anders mee terug nemen. Zo langzamerhand is er weer een vast 'ruilersbestand' opgebouwd, die al vroeg in het voorjaar met hun stekken en zaaigoed rekening houden met de ruilbeurs. Leuk te zien, dat daardoor de sortering van het aanbod steeds interessanter en meer divers wordt. We verkopen ook 2e hands natuurboeken en voor bezoekers is een hapje en een drankje.

Dus: van harte welkom! Ook als u niets te ruilen hebt; tuinliefhebbers onder elkaar hebben altijd wel iets te praten. 7 mei van 11.00 uur tot 16.00 uur. Heemtuin in Oudemirdum.

Informatie : J. van der Herberg, tel. 0514-542080.

Klein hoefblad

Bijna 25 jaar Heemtuin

Een jubileum waar we wel even stil bij mogen staan....

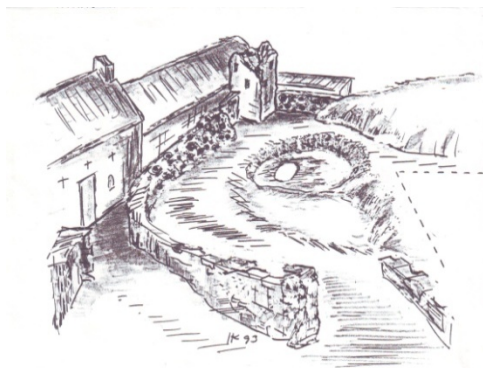
Het moet een van de eerste groots opgezette activiteiten geweest zijn van de pas opgerichte nieuwe IVN afdeling Gaasterland, een cursus “heemtuin” in combinatie met het daadwerkelijk realiseren van deze tuin. De uitgebreide plannen werden gesmeed in 1991, de cursus zelf startte in februari 1992 en de uitvoering vond ook grotendeels plaats in datzelfde jaar.

Het eerste dat opvalt is de deelnemerslijst: zo na 25 jaar blijkt een deel van de 23 deelnemers aan de cursus nog steeds heel actief te zijn binnen de afdeling. Over ledentrouw gesproken....

Ik noem er maar even een paar: An Vessies, Elly Barnhoorn, Jos en Sytse Bouwhuis, en natuurlijk ook Wybren Siemensma die indertijd als coördinator optrad.

Aardig is het om de oorspronkelijke plannen door te kijken: in de ruimte achter Mar en Klif, een braakliggende veldje van nog geen 180 vierkante meter groot zou een heemtuin opgezet worden met maar liefst acht verschillende biotopen. Alleen al door de – voor een heemtuin – zeer beperkte beschikbare ruimte waren de mogelijkheden beperkt: je kan natuurlijk geen bosomgeving creëren als er maar ruimte is voor één of twee bomen. Toch werden de uitgangspunten wonderwel gerealiseerd: het “integreren van landschappelijke, natuurlijke en historische elementen van de Gaasterlandse streek tot een visueel aantrekkelijk geheel, welke de naam heemtuin mag verdienen”.

In een impressieschets van toen is heel goed een deel de tuin van nu te herkennen.

Heemtuin bij Mar en Klif, naar een ontwerp van Henk Kramer (1993)

Het aanleggen van de tuin moet een geweldige klus geweest zijn: uitgangspunt was al een verwaarloosd terreintje vol bouwpuin, redelijk vlak maar verder stond er helemaal niets: geen boom, geen struik, alleen wat onkruid.

Enorme hoeveelheden materiaal zijn er verplaatst om toch iets van het idee van een klif te realiseren. Een met leem beklede vijver, schelpenpaden op een leemachtige ondergrond, het is een gigantische tuinklus geweest. En wat dacht je van het opbouwen van de

massieve “stins” in de hoek van de tuin, de “vleermuizentoren”, die momenteel zo prachtig begroeid is met muurleeuwen-bek. Een van de uitgangspunten was daarbij ook dat door het reliëf de beoogde begroeiing met inheemse planten van de regio goed te realiseren én in stand te houden zou zijn. En het moest er nog aantrekkelijk uitzien óók.

In de loop van die 25 jaar is er – zoals wel te verwachten is in een museumtuin – nog wel het een en ander in de tuin veranderd. Toen ik zo'n tien jaar geleden kennis maakte met deze tuin (gek, ik heb hem vóór die tijd bij bezoeken aan Oudemirdum nooit kunnen vinden....) stond er een voor mijn gevoel enorm groot zonnepaneel opgesteld midden in de tuin, als voorbeeld van duurzaamheid. Het paneel en het bijbehorende metersgrote informatiebord was gesponsord door de energiemaatschappij, leverde ook wel wat stroom volgens de metertjes, maar waar die stroom naar toeging...? Later bleek dat er een grote waterpomp op aangesloten was, op een bron, helemaal aan het andere eind van de tuin, met het doel diep uit de ondergrond water omhoog te pompen om de immer lekkende vijver van water te voorzien. Ecologisch en educatief zeer verantwoord, maar de pomp bleek storingsgevoelig en heeft maar korte tijd gewerkt. Daarna resteerde een los zonnepaneel, dat alleen maar een metertje aandreef. Toen zonnepanelen wat meer gemeengoed werden hebben deze constructie in de tuin maar weer afgebroken: het oog wil tenslotte ook wat.

Een ander grappig detail: iemand is ooit op het idee gekomen om de jaarlijks terugkerende hoeveelheid tuinafval op te stapelen in een composthoop die dan tevens dienst zou moeten doen als broedberg voor de eieren van de ringslang. Maar ja, hoe kom je aan zulke eieren en wat moet je eigenlijk met ringslangen midden in het dorp...! Die takkenbult is dus – jaren later – maar weer opgeheven en het groenaafval van de tuin wordt tegenwoordig weer gewoon afgevoerd via de groene container.

Verder was er een toevoeging aan de tuin in de vorm van een door de Vlinderstichting beschikbaar gestelde vlinderhoek: een informatiestandje, een wandpaneel en een heel pakket bijbehorende vlinderplanten. De (tuin-)planten vonden wel een goed plekje, echter het informatiehokje is een aantal keer verplaatst. Waar het nu staat is het goed! Hierbij ontstond ook eigenlijk voor het eerst een discussie: wat is nu eigenlijk een heemtuin, een tuin met uitsluitend inheemse planten, zo goed mogelijk aansluitend bij de natuur in de omgeving? Mogen daar ook tuinplanten in staan vanwege bijvoorbeeld vlinders en insecten, of houdt je het op “tuinieren” met inheemse (d.w.z. in het wild voorkomende) planten?

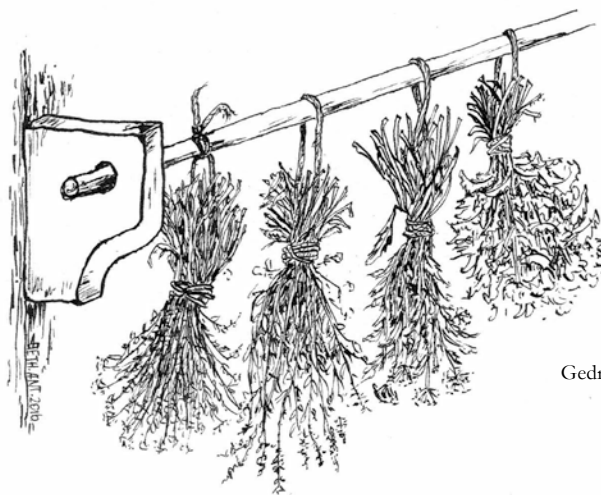
Daarnaast werd de behoefte om het educatieve aspect van de tuin wat te versterken steeds duidelijker. Bij een natuurmuseum zoals Mar en Klif, is het niet alleen prettig om een aantrekkelijk loopje naar buiten te hebben voor de bezoekers, maar het is ook plezierig als bij een rondleiding of bij een lezing er eens even iets uit de tuin gehaald kan worden ter illustratie van de aangeboden informatie. Bovendien is op zomerse dagen een zitje in de middagpauze voor medewerkers en vrijwilligers een welkome aanvulling. Er is dus in de loop der jaren wel iets veranderd en toegevoegd, maar het oude concept en de oorspronkelijke indeling van de heemtuin is er nog steeds.

De natuur gaat ook in deze tuin gewoon haar gang: kleine boompjes worden groot, soms

te groot en dan moet er eens eentje verdwijnen. Planten houden zich ook niet strikt aan “de regels”. Sommige planten van het oorspronkelijke tuinplan bleken gewoon niet te willen groeien en stand te houden. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan kievitsbloemen (jaarlijks aanplanten en elke keer weer verdwijnen) of aan guichelheil, een heel klein teer plantje dat ik hier zelfs nooit in het wild heb kunnen vinden. Prachtige planten die je graag in zo'n tuin zou willen laten zien, maar door de jaren heen lukt dat gewoon niet. Andere planten daarentegen zijn wel zo brutaal om niet netjes op de hun aangewezen plek te blijven staan; na verloop van een paar seizoenen tref je ze overal in de tuin aan. Er blijft voor de heemtuin-groep werk aan de winkel om de boel enigszins in het gareel te houden. Dus toch echt “tuinieren”, maar we doen het graag!

De meest recente verandering aan de heemtuin betreft het ombouwen van het 'akkertje' tot een mini-Floriade-terrein. Hier wordt straks een groot deel van de planten geëxposeerd die verzameld worden in het kader van de tentoonstelling van kruiden met geneeskrachtige werking. Een ander deel van de voor deze expositie beoogde planten staat al in de tuin, al jaren!! Op de houten wanden van de aanbouw komen grote informatiepanelen. Het is de bedoeling hiermee in elk geval het komende seizoen een belangwekkend en informatief element aan de tuin toe te voegen.

Joke Venekamp

Gedroogde kruiden

Expositie Geneeskrachtige Kruiden in de heemtuin van Mar en Klif

Vanaf zaterdag 14 mei, gedurende het gehele seizoen
Gratis toegankelijk tijdens de openingsuren van het museum

Om een kijkje te bieden in de intrigerende wereld van de geneeskruiden hebben we meer dan 120 planten verzameld waaraan van oudsher een geneeskrachtige werking is toegeschreven. Uit een lange lijst van planten hebben we die soorten uitgekozen die hier in de omgeving ook algemeen in het wild aangetroffen worden: in bermen, langs bosranden, lang de kant van een sloot.

Er zijn er genoeg! Als je deze geneeskrachtige planten zelf zou willen gebruiken of toepassen, zijn ze in elk geval gemakkelijk te vinden en hoeft het verzamelen van plantenmateriaal ook geen aanslag op de natuur te betekenen. Daarnaast staan er op deze expositie een aantal planten die je toch maar beter in potten of in je eigen tuin kunt kweken als je ze zelf zou willen gebruiken om hun geneeskrachtige eigenschappen. In het wild komen ze maar schaars voor óf ze zijn gemakkelijk te verwarren met gelijkende soorten die wel giftig zijn. In de tuin zijn dit over het algemeen heel gemakkelijk planten.

Gedurende het seizoen worden op een aantal zomeravonden korte rondleiding gegeven, telkens voor een beperkt groepje belangstellenden. Voor deze rondleidingen is opgave verplicht: er kunnen telkens hooguit 10 mensen tegelijk mee. Voor data en opgave: zie www.marenklif.nl of meld je aan bij de balie.

Kom kijken!

Info: Joke Venekamp (coördinator) of website www.ivn.nl/afdeling/súdwesthoeke

Vacature Coördinator werkgroep Wilde planten ingevuld

Joke Venekamp was tot voor kort coördinator van de werkgroep Wilde Planten en waren we op zoek naar een opvolger. Op de valreep van het nieuwe seizoen mogen wij echter ons nieuwe lid Tefka du Pon begroeten en is ook deze vacature weer ingevuld. Zij wil zich graag aan u voorstellen.

Maagdenpalm

Even voorstellen

Tefka du Pon, 29 jaar en geboren en getogen in Friesland. Sinds januari volg ik de natuurgidsencursus van het IVN in Vries, Drenthe. Ik volg deze cursus omdat ik eerder de opleidingen Diermanagement en Communicatiemanagement heb afgerond, maar ik graag veel meer wil leren over de natuur om ons heen. In het weekend ben ik dan ook zeer regelmatig buiten te vinden. Naast de natuurgidsencursus werk ik fulltime in de financiële sector en ben lekker sportief. Ik train voor de Slachtemarathon van 4 juni en haal straks ook de racefiets weer uit de garage.

Op het gebied van wilde planten heb ik nog veel te leren en het lijkt mij dan ook ontzettend leerzaam, maar vooral ook erg leuk om coördinator te zijn van de werkgroep Wilde Planten. Helaas was het voor mij te kort dag om al een activiteitenplanning voor de werkgroep op te zetten, maar daar ga ik natuurlijk mijn best voor doen! Voor ideeën ben ik natuurlijk bereikbaar en zal jullie op de hoogte houden van de voortgang. Voor wie per mail op de hoogte gehouden wil worden, kan mij het e-mailadres even toesturen. Ik ben bereikbaar via de mail: tefkadupon@gmail.com.

Tot ziens in de natuur!

Groet, Tefka du Pon

Stand van zaken Natuurgidsencursus Súdwesthoeke 2014-2016

Na de jaarwisseling is de Natuurgidsencursus Súdwesthoeke zijn laatste fase ingegaan. De cursisten hebben bijna allemaal tijdig de verslagen van de Adoptieterreinen ingeleverd en de uitwerking van de Educatieve projecten heeft zo ongeveer hun laatste energie opgeslokt. Er is nog geoefend met excursievaardigheden en met de werkvorm 'forumdiscussie'. De ganzenproblematiek in Zuidwest Fryslân was daarvoor een dankbaar onderwerp. De afdeling Súdwesthoeke had Frank Leereveld (Staatsbosbeheer), Lyda Bander (Partij voor de Dieren) en Peet Sterkenburg (LTO) voor 2 februari uitgenodigd om in het forum zitting te nemen. Er ontspon zich een boeiende discussie tussen forumleden en cursisten. Daarbij werden mooi de diverse belangen en standpunten verhelderd. Voorzitter Marten Wesselius wist de discussie soepel tot een goed einde te brengen.

Bij de presentaties van de adoptieterreinen bleek wel dat de cursisten hard hebben gewerkt om er iets moois van te maken. De presentatie van Linda Ponsen spande de kroon. Zij had een zeer veelzijdige en verzorgde kraam, met veel levend materiaal, waarbij een groot wagenwiel haar adoptiegebied symboliseerde. De laatste presentaties van de educatieve projecten zijn op 24 mei.

Op 25 juni a.s. is de uitreiking van de diploma's in de Wildtskuorre bij Rijs. De afdeling organiseert op die dag een feestelijke, afsluitende bijeenkomst. Ook de partners van de cursisten zijn dan van harte welkom.

Tot slot is het goed nog weer even te noemen dat de cursus, naast de eigen bijdrage van de cursisten, vooral mogelijk is gemaakt door een aantal sponsors, waarvan we de logo's graag laten zien.

Gemeente

Súdwest-Fryslân

Rabobank

De organisatoren van de cursus zijn blij dat veel van de cursisten al actief zijn binnen onze IVN-afdeling en sommigen al een bijdrage hebben geleverd aan deze Thachsa door zich voor te stellen en iets over hun adoptiegebied te vertellen. Nieuwe spirit dus en hopelijk met veel plezier.

Natuurgidsencursus geeft nieuwe spirit

Thuis in "Het Noedveld"

Mijn naam is Constance Smit-Walstra, woon in Idskenuizen en doe met veel plezier de natuurgidsencursus. "Het Noedveld" is mijn adoptiegebied, dat ligt tussen Idskenuizen, Spannenburg en het Prinses Margriet kanaal. Er loopt sinds een paar jaar een leuk fietspad. Het is een agrarisch gebied, half open. Je vindt er een paar hakhoutbosjes, Elzenlaan, houtwallen een zandafgraving en een soort opvaart die verbinding heeft met het Prinses Margriet kanaal.

Mijn educatieve project heet: "Blijven kijken door de ogen van een kind." Het is de bedoeling groep 8 van de basisschool te verbinden aan enkele bewoners van een verzorgingstehuis. De kinderen gaan een werkstuk maken over een ,door hun zelf gekozen onderwerp, in een bepaald gebied. Daarna worden er een paar uitgeloot, die de ouderen in het gebied rondleiden en over hun onderwerp vertellen. Iedereen die enthousiast is krijgt een kans, niet alleen de beste. Ze mogen het op geheel eigen wijze invullen.(De eerste keer gaat plaatsvinden, half mei, in "Het Noedveld").

Als gids hoop ik straks gewoon door te gaan met de activiteiten voor kinderen via Mar en Klif, doe dat al een paar jaar. Maar daarnaast zou het leuk zijn om ook eens mee te lopen bij natuur-activiteiten voor volwassenen om te kijken of dat misschien toch ook iets voor me is. Kennis vergroten staat ook mijn lijstje. Misschien helpen bij het organiseren van een cursus in mijn regio en dan zelf meedoen.

Met vriendelijke groet en misschien tot ziens, Constance

De Wiel/ Alddyksgat

In september 2014 ben ik met de IVN cursus begonnen. Eén van de opdrachten was om een stukje natuur te adopteren en dit een jaar lang middels een logboek te observeren en te inventariseren. Alle verzamelde gegevens over o.a. het ontstaan van het gebied en de flora en fauna moesten worden gebundeld in een verslag. Dit verslag heb ik inmiddels afgerond en ben er best trots op.

Mijn adoptiegebied ligt in Bakhuizen en is middels ruilverkaveling in 1975 in handen van Staatsbosbeheer gekomen. Op de kaart staat het vermeld als De Wiel, maar op het bordje aan het begin van het wandelpad staat Alddyksgat. Het gebied is 8,45 ha groot en is vrij toegankelijk voor wandelaars. Een stuk van 100 x 30 meter heb ik geïnventariseerd. Samen met mijn hondje kwam ik er regelmatig, maar het was op een mooie zomermiddag dat ik zag dat het er nog mooier is dan dat ik al vond. Er groeien bomen, er bloeien wilde bloemen en kruiden. Er vliegen veel vogels, vlinders en insecten. Tevens dient dit gebied als steppingstone voor de haas en de ree, zodat deze dieren makkelijk door het agrarisch gebied kunnen trekken. Het allermooiste vind ik de libellen die in grote aantallen boven de sloot scheren. Ik kijk mijn ogen uit.

Het opvallende aan dit gebied is het ontstaan ervan. De Wiel stamt al uit 1775 toen de oude en nieuwe zeedijk doorbraken. De draaikolk die toen ontstond is nu een vijver, maar de oorsprong wordt langzamerhand vergeten. Mijn educatief project gaat dan ook over de geschiedenis van dit gebied. Graag organiseer ik een excursie om dit deel levend te houden, maar ook om de rijkdom aan flora en fauna te laten zien van dit misschien “gewoon” aangelegde gebied. Mede dankzij deze geschiedenis wordt de mens voor overstroming behoed en blijven onze voeten droog. Hoe dan ook: Het gewone is mij in ieder geval wonderlijk genoeg.

Linda van Sichem te Warns.

Dreame of gers telle?

Myn adopsjegebiet is de heide fan it Rysterbosk. Sa't jim tink witte bin de beammen fan de eastkant fan de heide foarich jier roaid, en dy hiele kamp is doe plagge en ynsiedde mei heide. Koart lyn is ek noch de hiele mantel mei grut materiaal romme. It doel is om wer heide op de heide te krijen. En heide hat ferlet fan earne grûn, wyn en sinne, dat sadwaande. Pietersma fan It Fryske Gea hie mij frege, at ik dêr dan dochs wie, oft ik dan middels trije PK's (Permanente Kwadranten) foar har ynventarisearje woe hoe't it gong mei de oanwaachs fan planten.

Hoefolle fan hokker soart groeie op trije útsette stikken fan 4 fjouwerkante meter. Dat ha ik it ôfrûne jier besocht en dat foel mij net ta. Ik mei graach sitte te dreamen op de heide. It út elkoar sjen te hâlden fan al dy ferskillende soarten mos en besykje it gers te tellen is in oar ferhaal. Mar ik ha it mei stipe fan alle mentors min of mear rêden. At immen belangstelling hat foar de listen dan oppenearret dy him of har mar. It edukative projekt doch ik mei Lina Tuinstra. We sykje foar it bestjoer út mei wat foar aktiviteiten mear en jongere minsken bij de IVN belutsen wurde kinne.

Ik bin in tûnker en wit it measte fan planten. De lêste jierren ha ik benammen dwaande west mei ytbere planten. At ik oan gidsen tink, dan tink ik dêroan. En ik soe it hiel fijn fine regelmjittich mei in klupke IVN'ers en mooglik oare belangstellenden de natoer yn, sis bijgelyks op woansdeitemiddei, of freedtemoarn. Om te genietsjen en fan elkoar te learen.

Grote brandnetel

Baukje Miedema,
Murnserdyk 34, Murns

Natuur bij Hisse en Pikemar

Mijn naam is Lyske Jacobi, ben 26 jaar oud en woon in Oudega (swf). Voor de natuurgidsencursus heb ik als adoptieterrein het natuurgebied bij de Hisse- en Pikemar gekozen. Dit natuurgebiedje ligt vlak bij Abbega, ten zuiden van de hemdijk. Het is een erg mooi plas/dras gebied waar veel water en moerasvogels zijn te zien. Door het volgen van dit gebied herken ik nu heel wat meer vogels en planten. Dit gebied is helaas niet toegankelijk voor publiek, maar men kan vanaf de uitkijktoren wel heel veel vogels en vaak ook reeën zien. De uitkijktoren bevindt zich ten zuiden van het gebied bij het fietspad tussen Oudega (swf) en IJlst. Het is zeker de moeite waard om daar eens een kijkje te nemen als je in de buurt bent. Neem dan wel een goede verrekijker of telescoop mee, want het is een enorme plas, dus de vogels zitten niet altijd in de buurt. Het educatief project doe ik samen met Louise, zij zit bij IVN afdeling Leeuwarden. Wij kennen elkaar van de opleiding Diermanagement en hebben beide richting Educatie gedaan. Vanuit de opleiding hebben we dus ervaring in het ontwikkelen van educatief materiaal voor kinderen. Dit wilden we graag gebruiken voor het educatief project. We maken een spel in de vorm van een sterrentocht, met het thema de voedselketen. Het is de bedoeling dat de kinderen gaan ontdekken wie de muis heeft opgegeten, zou dit de vos zijn? Of de lepelaar? Of de buizerd? Er zijn verschillende opdrachten over mogelijke “daders”, welke de kinderen uit moeten voeren. Door de opdrachten goed uit te voeren komen ze tot ontdekking wie de dader is en ontdekken ze ook welke dieren absoluut niet de dader kunnen zijn. Dit spel is bedoeld voor kinderen uit groep 5 en 6. Het kan gebruikt worden door scholen, voor kinderfeestjes of als NME activiteit elders. De opdrachten kunnen op elk terrein uitgevoerd worden. Als gids wil ik me in eerste instantie inzetten voor kinderactiviteiten. In de toekomst zou ik misschien ook wel gids willen zijn voor volwassenen, maar wil eerst mijn kennis over soorten uitbreiden. Om aan deze kennis te komen wil ik graag meedoen aan activiteiten die het IVN biedt, dus jullie zullen me de komende tijd vast wel eens zien!

Lyske Jacobi

Zwettebos bij Sneek

Mijn naam is Betsie Kool, en ik ben lid geworden van de IVN toen ik de natuurgidsencursus ging volgen. Wel had ik ooit lang geleden al eens een cursus wilde planten gedaan bij het IVN. Ik heb geen specialiteiten, maar ben breed geïnteresseerd. Het Zwettebos in Sneek was mijn adoptieterrein, en hier heb ik mij grondig in verdiept. Als educatie project heb ik de kinderactiviteit verzorgd tijdens de Groene Markt van de Gaasterlandse Natuurweek 2015. Ik wil graag een bijdrage leveren om in mijn woonplaats Sneek kinderactiviteiten nieuw leven in te blazen.

Betsie Kool

Heempark in Heeg

Mijn naam is Folkert Christiaan de Jong en ik kom uit IJlst.

Mijn adoptiegebied is het stuk “droge bos” van 4,5 ha in het noordelijke –hoger gelegen- deel van het Heempark in Heeg. De belangrijkste kenmerken van dit variabele gebied zijn niet alleen de iepen, eik en essen begroeiing, maar ook een zandheuvel en ven. Sloten en wandelpaden maken een verbinding met het buitengebied en de prachtige lindelaan met de rest van het Heempark. Door deze elementen is de variatie in flora en fauna zeer groot. Een prachtig gebied voor educatie, voor jong en oud.

Mijn educatief project is gericht op kinderen (groep 6,7) en bestaat uit:

- Bewustwording belang van groen in eigen tuin;
- Ontwikkeling van gevoel van waarde voor alle flora en fauna;
- Zelf aan de slag met nestkasten maken en plaatsen;
- Educatie en excursies als natuurgids;
- Natuurprojecten opzetten, zoals braakballen pluizen;

Ik ben zelf bezig met het plaatsen van nestkasten en het ontwerpen en maken van een gierzwaluwentil voor plaatsing op het terrein van de Gemeente. Inmiddels zijn er ook contacten gelegd met de Basisschool en hoop op verdere samenwerking.

De natuurgidsencursus moet een vervolg krijgen en ga met bovengenoemde onderwerpen aan de slag en dat begint al op 4 juni tijdens de Jeugdvogelwachtdag van de BFVW in IJlst. Wat er verder op mijn pad komt, dat zie ik dan nog wel.

Groetje, Chris de Jong

Vrouwenmantel

Nieuws van de IVN-werkgroep Sneek voorjaar 2016

Vogelcursus

Lydia Barkema en Goasse Hylkema hebben een roofvogel- en uilencursus georganiseerd, deze keer in Mar en Klif. Er waren 23 deelnemers. De cursus bestond uit twee theorieavonden (een over roofvogels en een over uilen) en een excursie naar It Swin bij Harich. Verschillende cursisten hebben al belangstelling getoond om actief te worden in de roofvogelwerkgroep.

Natuurkoffer

IVN natuurkoffer voor ouderen wordt meegenomen in “Grijs, groen en gelukkig” De natuurkoffer, waar Betty Schellevis en Cécile van der Leest al enige tijd mee bezig zijn, is door het IVN landelijk meegenomen in een nieuw programma: “Grijs, groen en gelukkig”. Met dit programma werkt het IVN in nauwe samenwerking met verzorgingshuizen aan nog meer nieuwe concepten om ouderen meer in contact te brengen met de natuur. Voor meer info: zie www.ivn.nl/grijs-groen-gelukkig

Natuurgidsencursus

De Natuurgidsencursus die door de meeste cursisten met veel enthousiasme wordt gevolgd, is bijna afgelopen. Alle 18 gidsen hebben inmiddels hun adoptiegebieden gepresenteerd in de vorm van een kraampje op de markt. Erg boeiend. In drie afsluitende avonden presenteren de cursisten nu hun educatieve projecten. De eerste avond leverde een heel gevarieerd beeld op van de projecten. De diploma uitreiking is op 25 juni a.s. in Rijs. Een verslag van Ger vind je in deze Thachsa.

Elders in deze Thachsa stellen de nieuwe gidsen van IVN Sudwesthoeke zich kort voor. Project Grienedyk en Mardyk.

Peter Menninga is betrokken bij het project Griene Dyk. Een negen hectare groot gebied in de Grutte Potten in Sneek wordt opnieuw ingericht voor natuur en recreatie. Het gaat om het terrein aan de rand van het Natura-2000 gebied tussen RCN de Potten en de

Houkesleat.

Op dit moment zit alles in de afrondingsfase. Bij het Gerbrandy gemaal wordt de laatste hand gelegd aan de vogelkijkhut. In Potskar zuid moet een sloot nog uitgediept worden maar dit gebeurt na het broedseizoen om niet teveel onrust te geven voor de broedende vogels. Ook kan het waterpeil nu nog niet omhoog omdat er veel vogels op eieren zitten en nog niet precies na te gaan is welke stukken droog en welke wat natter zullen worden. Het is niet de bedoeling dat nesten in het water komen te liggen. Dus het waterpeil gaat pas na het broedseizoen omhoog. Ook moeten er hier en daar nog wat struiken worden bij geplant omdat ook vorig jaar weer het een en ander door de gemeente is kapot gemaaid.

Werkgroep Sneek

Ger heeft begin dit jaar het coördinatorschap overgenomen van Cecile.

De stimulerings/waarderings “Wijze IVN-uit” werd afgelopen januari toegekend aan Cecile van der Leest, die daarmee blij verrast was.

Vorige keer hebben we haar per abuis niet genoemd bij de samenstelling van onze werkgroep, maar Lyske Jacobi (nieuwe natuurgids) is ook lid van onze groep.

Na de zomer, als alle gidsen in opleiding hun opleiding hebben afgerond, hebben we weer een bijeenkomst met de leden van de werkgroep. We informeren elkaar dan over waar iedereen mee bezig is en spreken over te ondernemen activiteiten. De nieuwe gidsen staan dan natuurlijk te popelen om aan de slag te gaan. Verder zullen we meer aandacht besteden aan activiteiten in het Heempark in Heeg. In het verleden hebben we als werkgroep vaak allerlei cursussen georganiseerd. Omdat er wel behoefte aan is, willen we proberen om dit weer op te pakken.

Ger Bosklopper (coördinator) en Cécile van der Leest, werkgroep Sneek

Over communicatie

De Thachsa is ons Verenigingsblad en dat zal ook nog wel een tijdje zo blijven. Er is wel een wens om de vormgeving een andere look te geven en ook toename in het gebruik van sociale media in onze communicatie te bekijken.

Kan Facebook, Twitter, Pinterest, Instagram, LinkedIn, Youtube, Blogs of Google+ de Thachsa vervangen of kan het naast elkaar blijven bestaan? Wel duidelijk is dat de jongeren de sociale media hebben omarmd en dat is toch een ding waar wij als vereniging rekening mee moeten houden. In de vorige editie van de Thachsa had Anne Froukje er al iets over geschreven. Het is goed om daar met elkaar over in discussie te gaan en met elkaar de richting te bepalen.

Wat er natuurlijk al is en ook blijft is natuurlijk de Thachsa en zijn de berichten in de pers, de periodieke nieuwsbrieven via de mail en onze website. Het IVN is al een paar jaar bezig met deze website en ook die klaar te maken voor de toekomst. Met die opdracht is een bedrijf een tijd geleden alweer aan de slag gegaan en dat heeft tot nu toe niet het gewenste resultaat opgeleverd. IVN Amsterdam heeft besloten om een andere webdesigner in de armen te nemen en die is er nu mee bezig. Hoe de website er straks uit komt te zien, dat is ook voor ons een verrassing.

Anne Froukje Schotanus en Jan Tijsma gaan zich er in verdiepen en hopen u er meer over te melden als het zover is. Medio dit jaar is de “nieuwe website” te verwachten. Alle vormen van communicatie moeten natuurlijk wel beheersbaar blijven en dat kan niet zonder het clusteren daarvan in een werkgroepje PR en communicatie. Daar past ook goed de promotie van het IVN in met o.a. de inzet van de Turegluur.

Turegluur in 2016

Na een succesvol jaar in 2015 met de Turegluur gaat de mobiele vogelkijkhut ook in 2016 weer de provincie in. De eerste bijeenkomst is geweest op 19 maart in Zorgvlied en op 23 en 24 april stond de Turegluur op camping de Roggenberg in Appelscha. Daar was een kinderweekend. Coördinator Fedde van den Berg van de afdeling Oostellingwerf heeft de Turegluur 2 dagen onder zijn beheer. Op 4 juni sta ik met de Turegluur in IJlst bij een open dag van de BFVW. Dat lijkt mij een leuke dag te worden. Verder zal ik komend seizoen ook weer meerdere markten bezoeken als de Lutske Dagen te Balk, de Zomerfair bij De Tuin bij de Wildernis, Open Monumentendag in Koudum en ontbreken we ook niet op de Gaasterlandse Natuurweek en niet te vergeten op de Slootjesdagen in juni. Alle Friese afdelingen hebben toegezegd dat ze de Turegluur een keer willen gebruiken bij een activiteit bij hen in de buurt, zoals de Duurzaamheidsdag van de lege Midden in Grou vorig jaar.

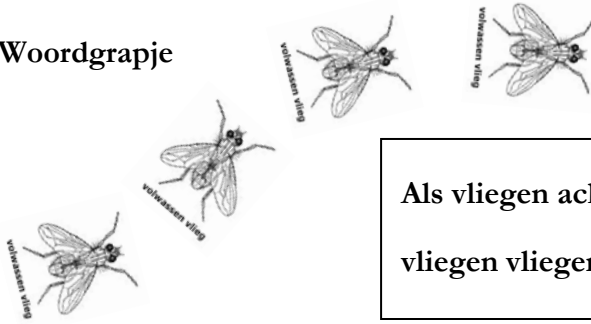
Afgelopen jaar was een experiment om te kijken hoe we met de Turegluur de aandacht van het IVN op een bijzondere wijze zouden kunnen vergroten. Daar gaan we dit jaar mee verder. Het zou ook een aanvulling zijn als er mensen van onze afdeling af en toe eens willen helpen om een dag of een dagdeel willen in de regio en IVN onder de aandacht te brengen of samen met de kinderen een paar eenvoudige natuurspellen te doen en wat klein materiaal wil verkopen als zoekkaarten en dergelijke. Ronald Schouten heeft zijn toezegging al gedaan.

Als je het leuk vindt daar aan deel te nemen, laat mij het dan weten dan stuur ik je een overzicht van de data die gepland staan. Tegen de tijd dat jullie dit lezen is er meer duidelijkheid over de locaties en data en leg ik jullie uit hoe we de naamsbekendheid van IVN kunnen vergroten en kinderen verder in contact kunnen brengen met de Natuur. Als je meer wilt weten over de Turegluur in 2015, tik dan Turegluur in op Facebook en je ziet het complete overzicht.

Voor vragen en info kan je mij bellen op 06 - 30 10 59 81 of mailen naar arnoudvanderidder@gmail.com

Arnoud van de Ridder

Woordgrapje

**Als vliegen achter vliegen vliegen,
vliegen vliegen vliegen achterna**

Samenwerking met KNNV

De KNNV (Koninklijke Nederlands Natuurhistorische Vereniging) en IVN hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Beide organisaties zetten zich in voor natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Door nauwer samen te werken versterken de educatie van IVN en de grote natuurkennis van de KNNV elkaar.

In 2016 heeft de samenwerking tot doel samen te komen tot een breder en kwalitatiever cursusaanbod. IVN en de KNNV verzorgen jaarlijks al honderden cursussen gericht op natuur en landschap. Samen willen zij meer mensen bereiken met eigentijdse en hoogwaardige cursussen die mensen in staat stellen hun eigen leefomgeving beter te begrijpen. Wanneer mensen meer weten over de natuur, hebben zij meer oog voor de schoonheid en kwetsbaarheid daarvan. En dan zullen zij er ook meer zorg voor dragen. Daarnaast is een concreet doel om de natuur dichterbij mensen te brengen. De twee organisaties gaan samen met anderen aan de slag in 'Operatie Steenbreek', om in zoveel mogelijk gemeenten in Nederland bewoners te stimuleren hun tuin natuurvriendelijk in te richten. Zij willen daarmee op een laagdrempelige wijze hun natuurkennis aanbieden aan een breed publiek, met veel praktische tips die uiteindelijk bijdragen aan groene en klimaatvriendelijke steden.

De samenwerking betekent ook dat IVN-leden deel kunnen nemen aan de reizen en kampeervakanties van de KNNV.

De samenwerking zal zowel landelijk, als op het niveau van de vele lokale afdelingen (170 bij IVN en 50 bij de KNNV) tot stand komen. De mogelijkheden van IVN- en KNNV-afdelingen om met elkaar samen te werken wordt zoveel mogelijk ondersteund.

De organisaties zien de intensieve samenwerking als een opmaat naar een toekomstige nieuwe, brede natuurbeweging, gericht op natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.

2016 Jaar van de Kievit

Vogelbescherming en SOVON hebben 2016 uitgeroepen tot het jaar van de kievit. In Nederland broeden tussen de 160.000 en 240.000 paren. Van alle provincies herbergen Friesland en Noord-Brabant de meeste kieviten. Deze algemene weidevogel staat ernstig onder druk met een afname van 5% per jaar. Vanaf 1990 is het aantal broedgevallen met 50% afgenomen en dat is niet weinig. Er zijn sterke aanwijzingen dat maar weinig jonge kieviten hun eerste weken overleven. De oorzaken ervan zijn nagenoeg bekend en tijd om er wat aan te doen, zo zou je zeggen. Een van de maatregelen die er al aan zat te komen is het verbod op het 'aaisykjen' en dat is voor Fryslân afscheid nemen van een lange traditie. Meer over het jaar van de kievit is te vinden op www.sovon.nl/jaarvande Kievit

De kievit is in het Fries de lĳip en eerder ook leep, liip, lip, lyp of ljeap, maar wist u dat de Latijnse naam *vanellus vanellus* is en de vogel tot de familie van de plevieren behoort? Vroeger werd de kievit als kivit gespeld en ook kienic. Later werd de naam kieuit en recenter kieviet. Pas in 1997 werd de spelling definitief vastgelegd en werd de naam kievit.

Nieuws van de vogelwerkgroep.

Eerst even een korte impressie van onze activiteiten vanaf 1 november tot heden. Op 2 november zijn we met 8 mensen uit zuidwest naar een 'braakbal sessie' geweest bij Johan de Jong in Ureterp. Niet alleen om kennis op te doen maar ook om een aantal Gaasterlandse prooiresten van kerkuil en ransuil te analyseren. Het menu van de uilen in onze omgeving bleek verrassend. Naast de te verwachten veldmuis troffen we aan: aardmuis, bosmuis, veldspitsmuis, bosspitsmuis en zelfs de dwergspitsmuis. Het was op 5 december 2015 een koude ochtend waarop Marten Wesselius een rondje 'ganzenkijken' in de Zuidwesthoek organiseerde. Toch waren er 8 mensen die met de ganzenprofessor (zo schreef het Friesch Dagblad) op stap gingen en samen een mooie ochtend beleefden. Op 29 december was er een winteruitstapje voor werkgroepleden naar het Lauwersmeergebied. Er werden maar liefst 83 soorten genoteerd van ijsvogel tot en met zeearend. Op 31 januari hield Goasse een geslaagde winterkuier van 10 km met 40 belangstellenden.

De roofvogelcursus die op dit moment loopt wordt door werkgroep Sneek georganiseerd. Op 18 februari was onze halfjaarlijkse bijeenkomst, dit maal met spreker Piet Bouma over 40 jaar vogels en natuurontwikkeling in Workumer Nijlân en Stoenckherne. Op 19 mei is er een werkgroepuitstapje naar Schiermonnikoog, altijd goed voor 'in grut ferskaat oan fûgels. De aankondiging van de publiekexcursies, 8 mei en 1 okt, waarbij iedereen van harte welkom, is staan elders in deze Thachsa. In het voorjaar van 2017 gaan we een zangvogel(geluiden)cursus organiseren. (informatie volgt)

Onze werkgroep is onlangs uitgebreid met 2 enthousiaste leden, Lolke Feenstra uit Warns en Johan Deinum uit Wijckel. De groep

Wilde chicori

telt nu formeel 18 leden. Van nieuwe leden wordt verwacht dat zij actief bezig zijn met vogels of een rol binnen de werkgroep hebben. Op het moment dat ik dit schrijf hoor ik de eerste tiftjaf (27 maart) en zijn door enkele leden de eerste BMP rondes (broedvogelinventarisatie) alweer gelopen. Het begint weer lekker te kriebelen. Mijn mooiste tijd van het jaar!

Sytse (voorzitter 2016)

Nationale Vogelweek 14-22 mei 2016

Tijdens de Nationale vogelweek organiseert de vogelwerkgroep diverse activiteiten. Zie de info op de website.

Cursus zangvogels

Voor het vroege voorjaar van 2017 staat een cursus zangvogels in de planning. Wilt u deze cursus volgen, let dan even op de website en verdere info in de volgende Thachsa.

Distelvlinders klaar voor de oversteek

Distelvlinders komen in zeer wisselende aantallen voor in ons land. Het zijn trekvlinders die ieder voorjaar vanuit Afrika naar het noorden vliegen. De vlinders moeten duizenden kilometers vliegen en na de gevaarlijke Middellandse Zee hebben ze ook nog bergketens en door de mens intensief gebruikt land te overwinnen. Ook het weer kan tegenzitten. Als er veel storm en regen is onderweg, zullen maar weinige de tocht overleven en kunnen we hier een jaar zonder distelvlinders verwachten. Zit het mee en gaat het ze, letterlijk, voor de wind dan kunnen duizenden distelvlinders hier arriveren. In goede jaren halen heel veel vlinders het, en in echte topjaren vliegen ze zelfs nog veel verder door tot op IJsland. In mindere jaren zien we ze hier in Nederland nauwelijks. Dat kan dit jaar best eens anders worden, omdat in de Negev woestijn spectaculaire waarnemingen zijn gedaan van tienduizenden Distelvlinders die allemaal aan de trek naar het noorden zijn begonnen.

Werkgroep vlinders

De werkgroep vlinders staat ook weer te trappelen om op pad te gaan om de eerste inventarisatie ronde te doen. De eerste vlindersoorten zijn alweer gezien. Er is ook er een verzoek om de golfbaan in Oudemirdum in de telling op te nemen en ook wordt een bijdrage gevraagd voor medewerking aan de vlinderatlas van Friesland. Laat de lente maar beginnen, zo zou je zeggen. De werkgroep moet het echter even zonder coördinator Wybren Siemensma doen. Voor het aanbrengen van een klein hulpmiddel voor zijn kloppend hart is Wybren tijdelijk uit de roulatie. We wensen Wybren een voorspoedig herstel en snel weerzien in vlinderland.

Kijk uit voor teken

Het is weer oppassen geblazen voor teken. Bent u de natuur in geweest of aan het werk in de tuin, controleer dan of u geen tekenbeet hebt opgelopen. Uit het tekenonderzoek van De Natuurkalender blijkt dat tekenbeten vooral worden opgelopen in de maanden mei, juni en juli, met de absolute piek in juni en dan vooral in het weekend, op zondag. De meeste tekenbeten worden opgelopen in het bos en in de tuin, tijdens het wandelen, tuinieren of een andere activiteit zoals spelen of mountainbiken. Ook Zuidwest Fryslân wordt aangemerkt als risicogebied met een grote concentratie van teken. Mensen in de leeftijd 50 tot 59 jaar worden het vaakst door een teek gebeten. Een tekenbeet bij tieners en ouderen boven de 70 jaar wordt weinig gemeld. Daarentegen worden van kinderen in de leeftijd 1 tot 6 jaar juist opvallend veel tekenbeten doorgegeven. Vergeet dus bij de tekencheck uw kinderen of kleinkinderen niet!

Vooraankondiging Ledenexcursie

De ledenexcursie van onze afdeling zal plaatsvinden op 24 september 2016. Bestemming wordt het Kuinderbos. Mogelijk dat we in de middag nog een bezoek gaan brengen aan de Rottige Meente.

Natuurgids in opleiding Tefka du Pon en bestuurslid Anne Froukje Schotanus hopen er een aantrekkelijke dag van te maken. Dus houd deze dag vrij in de agenda.

Zodra het programma bekend is, komt er een uitnodiging in de mailbox. Wie geen e-mail heeft ontvangt deze per post.

Hop

Kuinderbos: bos op zilte zeebodem

In het grootste en oudste bos van de Noordoostpolder wemelt het van de bijzondere planten, varens, paddenstoelen, vlinders, roofvogels en roofdieren als de boommarter. Rond de Kuinderplas zorgen Welshpony's en IJslandse paarden dat de open plekken in het bos open blijven. Rond en in deze plas zitten veel ringslangen, die zich ook wel goed laten zien. Het Kuinderbos verloochent zijn afkomst niet. Doordat het bos op de bodem van de zoute Zuiderzee werd aangeplant, vind je nog steeds schelpenresten tussen de bomen.

De Noordoostpolder in de jaren '40 aangelegd vanwege de groeiende behoefte aan landbouwgrond. Niet alle grond in de Noordoostpolder was geschikt voor de landbouw en hier werden bossen geplant.

Het was meer dan hard werken voor de polderpioniers die, met de hand, maar liefst 150 kilometer aan greppels groeven om de grond te ontwateren en de honderdduizenden jonge boompjes te planten.

Paddenstoelen werkgroep Friesland bestaat 25 jaar.

Afgelopen maand vierde de Paddenstoelenwerkgroep Friesland haar 25 jarige jubileum en dus de moeite waard om aandacht aan te besteden.

De Paddenstoelenwerkgroep is indertijd opgericht door Herman Sieben met als doel om de actieve paddenstoelliefhebbers met elkaar te verenigen en zodoende de kennis te vergroten. Op paddenstoelen raak je nooit uitgekeken, zo wordt ervaren! Na 25 jaar blijkt de werkgroep nog vol energie is en worden er allerlei nieuwe initiatieven ontplooit.

Sinds vorig jaar is er een microscopiewerkgroep opgericht en die gaan maandelijks met de microscoop aan het werk. De werkgroep gaat provinciaal breder inventariseren, met meer aandacht voor paddenstoelen in het noorden en noordwesten van Friesland en jaarlijks wordt een dag georganiseerd met lezingen van leden over hun vondsten en onderzoeken. Vermeldingswaard is het om te weten dat het aantal bekende soorten paddenstoelen in Friesland boven de 2000 ligt en dat het best eens kan zijn dat in het jaar 2018, als Leeuwarden culturele hoofdstad van Europa is, de teller op 2018 komt te staan.

De Paddenstoelenwerkgroep heeft ook een website www.paddenstoeleninfriesland.nl en daar zijn plannen voor om er een on-line Atlas over de paddenstoelen in Friesland van te maken.

Paddenstoelen werkgroep IVN Súdwesthoeke?

Een paddenstoelenwerkgroep binnen onze eigen IVN afdeling, die is er helaas nog niet. Op paddenstoelen raak je nooit uit gekeken en dat moet toch een motief zijn om ook een IVN werkgroep paddenstoelen uit de grond te laten groeien!

Wat zou het mooi zijn om met onze eigen werkgroep paddenstoelen een bijdrage te leveren aan de Paddenstoelen Werkgroep Friesland. De cursus paddenstoelen, welke in het najaar wordt georganiseerd, is er een mooie gelegenheid voor.

Paddenstoelencursus

In samenwerking met Gosse Haga wordt in de herfst een paddenstoelencursus georganiseerd. Startavond op 29 september 2016 in Mar en Klif te Oudemirdum.

Praktijk excursie op 1/10, 6/10 en 8/10.

Kosten € 15,00 voor IVN-leden, niet-leden € 25,00.

Voor deelname aan de cursus kunt u zich opgeven bij Anne Froukje: afvanderwoude2@gmail.com. Zie de website voor info.

Wat is er allemaal te doen?

8 mei 2016 - Vroege vogel excursie

Zie hoe het donker van de nacht plaats maakt voor het licht van de dag en hoor de vogels ontwaken. Ga met Sytse Bouwhuis op pad door het natuurgebied It Swin. Info en/of opgave bij Sytse Bouwhuis 0514.602230

14-22 mei 2016 Nationale Vogelweek

Door het hele land zijn er gratis vogelexcursies en activiteiten. Ook wij doen mee. Ga mee op vogelexcursie en ontdek de vogelrijkdom van Zuidwest Fryslân! Zie de website.

Gedurende de zomer excursies Geneeskundige planten in de Heemtuin

Aanmelden is verplicht bij de balie van Mar en Klif. Zie voor data: www.marenklif.nl

24 september – Ledenexcursie

De ledenexcursie van onze afdeling zal plaatsvinden op zaterdag 24 september 2016. Bestemming wordt het Kuinderbos en Rottige Meente.

29 september – zaterdag 1 oktober, donderdag 6 oktober en zaterdag 8 oktober 2016

Paddenstoelencursus in omgeving Oudemirdum i.s.m. Gosse Haga. Opgeven bij Anne Froukje Schotanus. Zie voor meer info de website.

1 oktober 2016 - Natuurwandeling door het natuurgebied It Swin

Jan Tijsma gaat met u op pad en laat u dit unieke natuurgebied zien en ervaren. De kans op bijzondere ontmoetingen is groot. Info: Jan Tijsma 0514.572006.

15 oktober t/m 22 oktober 2016 - Gaasterlandse natuurweek met thema "water"

In de herfstvakantie genieten van allerlei activiteiten in samenwerking met de verschillende natuurorganisaties en Informatiecentrum Mar en Klif.

16 oktober 2016 - Groene Markt in Rijsterbos

De jaarlijkse Groene Markt heeft voor jong en oud van alles te bieden en de moeite waard om te bezoeken.

29 oktober 2016 - Nacht van de Nacht

Maak kennis met de duisternis in Gaasterland en ga mee op pad in het Rijsterbos. Al jaren een publiekstrekken en dat wilt u toch missen.

29 oktober 2016 – Fietstocht langs bijzondere bomen

Een fietstocht langs de bijzondere bomen in Gaasterland met gids en bomenkenner Joop van der Galiën.

3 december 2016 - Ganzen kijken in Gaasterland

Marten Wesselius neemt u mee door onze mooie omgeving en weet meestal wel de plekken te vinden waar de ganzen zijn.

Landelijke activiteiten

5 maart 2016 Landelijke Vlinderdag

De Landelijke Dag van De Vlinderstichting is op zaterdag 5 maart 2016 in Wageningen.

3-5 juni 2016 Nationale Nachtvlindernacht

De Nationale Nachtvlindernacht 2016 vindt plaats van 3 tot en met 5 juni. Het duurt even tot het donker wordt, maar dan is er weer veel fraais te verwachten!

26-27 augustus 2016 Nacht van de Vleermuis

In het laatste weekend van augustus wordt de jaarlijkse Europese Nacht van de Vleermuis georganiseerd. Meer dan 30 landen doen hier aan mee. Door heel Nederland worden activiteiten georganiseerd voor volwassenen en kinderen.

Gaasterlandse natuurweek 2016

Het lijkt allemaal nog zo ver weg, maar de eerste voorbereidingen voor de Gaasterlandse Natuurweek 2016 zijn al getroffen. De Gaasterlandse Natuurweek wordt georganiseerd van 15 tot en met 22 oktober en heeft als thema “WATER”.

Ook is er natuurlijk weer aandacht voor “DUURZAAMHEID”. Op zondag 16 oktober is er weer de GROENE MARKT en op 29 oktober DE NACHT VAN DE NACHT.

Er komen tal van nieuwe activiteiten, zoals een open podium, waar de kinderen van scholen uit de omgeving acts kunnen presenteren en een “schemervaartocht” voor kinderen. Ook zijn wij er natuurlijk weer met onze IVN stand en de Turegluur. Op 17 oktober zijn er kinderactiviteiten en op zaterdag 22 oktober een fotoworkshop.

Zie in het najaar de website www.gaasterlandsenatuurweek.nl

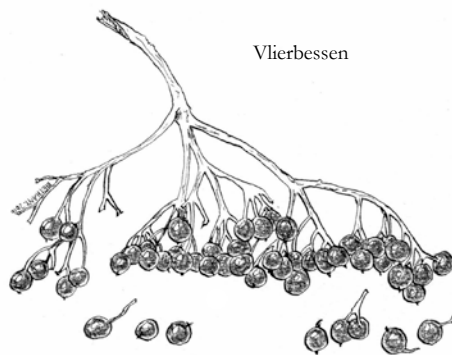
Voor de Gaasterlandse Natuurweek worden vrijwilligers gevraagd en daar kunt u als lid of donateur een bijdrage aan leveren. Neem daartoe contact op met Sieger Schotanus.

Kijk ook nog even in de Composiet en/of op de website voor nog veel meer leuke excursies en activiteiten van de andere Friese IVN afdelingen.

Mar en Klif

Nieuwe tentoonstelling (S)expositie, Dieren doen het zo!

Het is voorjaar! Veel dieren krijgen ‘voorjaarskriebels’ en gaan op zoek naar een partner om zich voort te planten. Maar hoe doen ze dat? In Bezoekerscentrum Mar en Klif maken kinderen en volwassenen in de tentoonstelling, genaamd ‘(s)expositie – Dieren doen het zo!’ kennis met de fascinerende wereld van voortplanting bij dieren. Wat zijn de verschillen tussen mannetjes en vrouwtjes? Hoe versieren dieren elkaar? Hoe moeten egels zich voortplanten met al die stekels? Hoe ziet een embryo van een koe eruit? Is elk ei hetzelfde? En wie zorgt er voor de jonkies? Kinderen en hun (groot)ouders ontdekken de antwoorden op al deze vragen, en nog veel meer, tijdens een bezoek aan de expositie. Kom naar het Bezoekerscentrum Mar en Klif om samen met uw (klein)kinderen een kijkje te nemen in de wondere wereld van de voortplanting.

Wist u dat.....

Motten worden aangetrokken door licht. In de stad is dit gevaarlijk, want motten vliegen naar straatlantaarns en andere kunstmatige lichtbronnen, waardoor ze direct verbranden of een makkelijk doelwit vormen voor roofdieren. Uit nieuw onderzoek blijkt dat motten dit ook weten en dat stadsbewoners juist licht ontwijken.

Ze zien er zo schattig uit: lieveheersbeestjes. Maar nu is één soort, het Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje, bezig met zo’n grote opmars, dat deze een hoop schade kan aanrichten.

Nederlandse natuur herstelt voorzichtig. Sinds 1990 is er een licht herstel zichtbaar in Nederland. De populaties van diersoorten zijn sinds dat jaar met ongeveer 15 procent gestegen, die conclusie trekt het WNF in het eerste Living Planet Report voor Nederland.

IVN zomerweek 2016 Nationaal Park Het Drents-Friese Wold

Een actieve natuur-excursieweek in Nationaal Park het "Drents-Friese Wold"

Van 5 augustus t/m 12 augustus 2016 organiseren wij de 33e IVN Zomerweek, een compleet verzorgde excursieweek voor natuur- en cultuurliefhebbers vanaf 5 jaar.

Dit keer gaan we naar het Nationaal Park het Drents-Friese Wold te Wateren, met een verscheidenheid aan natuurgebieden, zoals de uitgestrekte bossen en heidegebieden van het Doldersummer Veld, het Wapserveld, de Berkenheuvel, het Aeckingerzand of de Kale Duinen, vennen zoals de Ganzenpoel, de schone recreatieplas het Aeckingermeer of Canadameer, het Fochteloërveen en veel meer.

Een enthousiast jeugdteam begeleidt deze week overdag de kinderen, zodat ook ouders zelf op excursie kunnen.

Wij verblijven met 60 personen op de rustieke kampeeraccommodatie "de Alberthoeve" te Wateren midden in het Natuurgebied met de hele week biologische maaltijden. Hier kunnen wij dagelijks met de excursies meedoen, die door de plaatselijke natuurgidsen worden gegeven, per fiets of wandelend in de wijde omgeving. 's Avonds is er een gevarieerd avondprogramma. Er zijn meerpersoons binnenslaapplaatsen en er kan weer gekampeerd worden. De accommodatie is rondom omgeven door bos, heide en vennen en er is veel speelruimte.

Voor informatie: www.ivn.nl/zomerweek

Harrie Moonen

Kapelaan Koopmansplein 63

5212NV 's Hertogenbosch

Tel: 06-38106238

h.moonen3@kpnmail.nl of colettedehaas@hotmail.com

Jeugdactiviteit IVN 2016

Zin om mee op zomerkamp te gaan met de Kindergroep?

Ieder jaar gaat IVN-Zomerweek op kamp ergens in Nederland. Dit jaar in het Drents Friese Wold in Wateren (Dr).

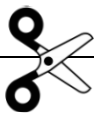
Een hele week kun je net zulke leuke jeugdactiviteiten doen als nu bij de jeugdgroep van je IVN-afdeling. En niet alleen overdag, ook 's avonds is er soms een spannende activiteit, hangt er ook vanaf hoe oud je bent.

Kinderen van 5 t/m 12 zijn welkom. Oudere kinderen natuurlijk ook maar die kunnen ook mee op kamp met IVN-Woesteland, speciaal voor de groep jongeren, in dezelfde week, hier vlak bij, in Dwingeloo.

Daarnaast zijn op het kamp ook veel volwassenen die hun eigen programma hebben, dus als je samen met je ouders of grootouders op kamp gaat is er ook voor hen een leuk programma.

Heb je interesse kijk dan op de website www.ivn.nl/zomerweek of mail colettedehaas@hotmail.com.

Het machtigen aan de Vereniging om uw contributie automatisch te betalen is gemakkelijker voor u en voor ons. Onderstaande machtiging kunt u ingevuld opsturen naar de penningmeester, Jacob IJ. Wijnia, Buren 20, 8756 JP Piaam.

Machtiging

Ondergetekende verleent hierbij tot wederopzegging machtiging aan de IVN Súdwesthoeke om met ingang van heden van zijn/haar rekening de verschuldigde contributie/donatie ad. € af te schrijven.

Naam :

Adres :

Postcode :

Plaats :

Telefoonnr. :

E-mailadres :

IBAN-nummer :

Datum :

Handtekening

E-mailadres

Er zijn plannen om vaker Nieuwsbrieven per e-mail te versturen met actueel nieuws. Wilt u op de hoogte blijven, dan is het aan aanbeveling om uw e-mailadres even te melden aan jacobenmarti@gmx.net of afvanderwoude@gmail.com

INSTITUUT VOOR NATUUREDUCATIE EN DUURZAAMHEID

IVN werkt aan een duurzame samenleving.
Ons idee is dat betrokkenheid bij de natuur,
duurzaam handelen stimuleert.

Daarom laten wij jong en oud
de natuur dichtbij beleven.

We verbinden hen met groene initiatieven
rond natuur en maatschappelijke thema's
zoals voeding, gezondheid en energie.

Excursie

Lezingen

Cursussen

Activiteiten

Nieuws
en actuele
informatie voor
iedereen!

WWW.IVN.nl/sudwesthoeke